

Af Westergaard:

(Betænkningens Nr. 46). Andragende fra Troels Bjerre af Fæsteholt om Forhøjelse af Ekspropriationssummen for hans Gaard i Arnborg Sogn, Ringkøbing Amt henvises til Indenrigsministeren.

N. C. Jensen: Da Hr. Westergaard, som har stillet et Ændringsforslag udenfor Betænkningen, ikke har kunnet være til Stede, har jeg lovet at sige et Par Ord. Jeg skal slet ikke vende tilbage til en Drøftelse af dette Spørgsmaal, som jo i sin Tid var ret stærkt fremme her, den Gang denne Ekspropriation havde fundet Sted, men det, det drejer sig om nu, er, at vedkommende føler sig økonomisk forurettet af Staten ved denne Ekspropriation ved Fæsteholt, og søger Rigsdagens Medvirksomhed til, at det kan rettes. Jeg tror ikke, der behøves mange Ord for at gøre det klart, at der er sket Manden Uret. Ejendommen blev solgt før Ekspropriationen, dog ikke, fordi man mente eller havde nogen Grund til at mene, at den vilde blive eksproprieret — for 80 000 Kr. Saa kommer Staten imidlertid, før Skødet er i Orden, og før Handelen kan siges at være endeligt ordnet, og siger: Nej, den Ejendom tager vi. Ved Boring efter Brunkul har man ment, at det var den Ejendom, som egnede sig bedst til Brunkulsoptagning, og saa eksproprierede man den mod en Erstatning af 35 000 Kr. Jeg skal oplyse, at Brændselsnævnets Formand, Etatsraad Bentzon, som var tilkaldt ved en tidligere Lejlighed for at afgive Forklaring angaaende dette Spørgsmaal, afgav en Forklaring, hvorom der er protokolleret som følger: „Brændselsnævnets Formand og tilstedeværende Tillidsmænd maatte i Anledning af den af Overretssagfører K. Jansen fremlagte Protokollation udtale, at Erstatningen for Ejendommen maa fastsættes som Værdien i Handel og Vandel under passende Hensyn til den ved Krigssituation en opstaaende Værdi af de paa Ejendommen værende Brunkul, som efter Brændselsnævnets Formening er tilstrækkelig konstateret ved de ved Nævnets Foranstaltning udførte Boringer“. Brændselsnævnets Formand gør altsaa den Betragtning gældende, at der ikke er taget noget som helst Hensyn ved Ekspropriationen til de foreliggende særlige Forhold. Naar Ejendommen var solgt for 80 000 Kr. før Ekspropriationen, synes det at fremgaa deraf, at dette maa være den Værdi, Ejendommen i Virkeligheden har; den er endvidere ansat

til Ejendomsskyld til 84 000 Kr., og det kan derfor, synes jeg, ikke bestrides, at der er sket Manden Uret. Man ved jo meget vel, som det ærede Medlem Hr. Westergaard forleden Dag udtalte, at hele den Historie med Brunkulsejet i Fæsteholt var, som han sagde, sikkert med et mildt Udtryk, en Fiasko fra først til sidst. Nu har Staten undladt at etablere Statsdrift ved Lejet og har bortforpagtet det til en privat Mand, der har taget Arbejdet op, hvorved Staten faar en maanedlig Indtægt af 10—15 000 Kr. af dette Leje. Jeg vil endvidere fremhæve en lignende Ekspropriation, som fandt Sted samtidig med denne, nemlig Statens Overtagelse af Brunkulsejet ved Troldhede, som ogsaa har været omtalt her i Rigsdagen i Anledning af et Andragende for et Par Aar siden, om hvilket Finansudvalget heller ikke har gjort Indstilling. Denne Sag har senere været fremdraget her i Rigsdagen og blev ordnet saaledes, at der blev truffet Overenskomst med vedkommende Ejer, idet man erkendte, at han havde Krav paa en Erstatning udover den, der var fastsat ved Ekspropriationen, og man gav ham da yderligere 15 000 Kr.

Jeg mener, at Billighed i højeste Grad kræver, at denne Sag bliver taget under fornyet Overvejelse; thi det kan i hvert Fald ikke være Statens Opgave at udbytte en privat Ejer, som her er sket. Naar nu Staten har den nævnte store maanedlige Indtægt ved Bortforpagtning af Lejet — og den kunde have været endnu større, hvis det havde været muligt at skaffe Vogne —, maa det siges at være en lukrativ Forretning, selv om det maaske varer længe at faa indvundet, hvad Staten har sat til paa denne Ejendom. Men det er en Sag for sig. Tabet beror paa, at man ikke har kunnet etablere Statsdrift der. Jeg synes, at det maa indrømmes, at der er sket denne Mand Uret, og jeg vil saa indtrængende, jeg kan, henstille baade til den ærede Ordfører (Søren Svendsen) angaaende de til Finansudvalget henviste Andragender og til den højtærede Indenrigsminister at tage Hensyn til det af mig her nævnte. Jeg ved, at den højtærede Indenrigsminister har været meget medvirkende ved, ja, vel den egentlige Leder ved den Ordning, der blev truffet ved Troldhede, som synes at have været tilfredsstillende for alle Parter. Vedkommende Mand har maaske ikke faaet, hvad han syntes der tilkom ham, men har i hvert Fald faaet noget, saa jeg gaar ud fra, at han er tilfreds. Det her foreliggende Forhold forekommer mig at være parallelt med det andet. Staten kan ikke saadan gøre Uret mod en privat Mand.